

Det vore bra för Sverige om vår fjällvärld sköttes av dem som bäst känner den

Sverige är för eskimåernas rättigheter på Grönland och för de nordamerikanska indianernas rättigheter liksom vi stöder aboriginerna i Australien. Sverige har rentav varit pådrivande för att få fram en internationell överenskommelse, ILO-konventionen nr 169 som stöder ursprungsbefolkningars rättigheter. Det är förstås bra. Någon däremot?

Mja, det skulle väl möjligen vara Lantbrukarnas riksförbund, Skogsägarnas riksförbund och Svenska Jägareförbundet, eftersom dessa organisationer bestämt motsätter sig att Sverige ska behandla sin egen ursprungsbefolkning så som vi exempelvis kräver av Kanada och Australien.

Sverige har till skillnad från Kanada och Australien gått bakåt i denna fråga. Samtidigt som det svenska Sametinget invigdes 1991 beslagtogs samernas jakt- och fiskerätt. Ingen politiker har någonsin lyckats förklara varför.

I samedagen den 10 april hörde jag Margareta Winberg, som bland annat är sameminister, säga att det var "olyckligt" det som skedde. Det kan man hålla med om. Men om det nu var så olyckligt, det vill säga ett misstag, så borde man väl reparera skadan?

Nix. Ty Margareta Winberg tillade, ordagrant: "Det går naturligtvis inte att gå tillbaka till det som var".

Naturligtvis?

Sverige har alltså inte skrivit under den ILO-konvention som vi krävt av andra länder att skriva under. Naturligtvis.

Att lämna tillbaka jakt- och fiskerättigheterna i Sameland till samerna vore en tekniskt lika enkel åtgärd som det var att sno rättigheterna 1991.

Det är klart att det vore bra för samerna om vi gjorde det, jakten och fisket är deras näst viktigaste näring efter renskötseln. Men det vore också bra för Sverige om vår fjällvärld sköttes av dem som bäst känner den. Det vore till och med bättre för besökande jägare. Det blev lite dyrare för oss jägare, eftersom vi då måste bidra till samisk försörjning om vi jagade på deras områden. Men självklart skulle jakten bli bättre på så vis.

För majoritetsbefolkningen måste det dessutom förefalla självklart bättre att så många samiska näringar som möjligt kan hållas igång så att det samiska bidragsberoendet minskade. Om turismen, jakten och fisket i vår fjällvärld sköttes av samer så vore det, vilket är lätt att inse, bättre för vår fjällvärld och lättare att besöka den. Vem skulle ni själva vilja ha som vägvisare eller jaktledare på fjället, en same från trakten eller en socialdemokratisk pamp?

Så tillbaka till Margareta Winbergs lilla ord "naturligtvis".

Varför är det så självklart att denna klumpiga, odemokratiska inskränkning i vår ursprungsbefolkningens rättigheter måste bestå? Vem har Margareta Winberg bakom sig när hon säger naturligtvis?

Norrländska skogsägare och Lantbrukarnas riksförbund och Svenska Jägareförbundet har hon visserligen bakom sig, naturligtvis.

Men de representerar ju en ytterst liten minoritet av befolkningen. Så var finns Margareta Winbergs politiska stöd, som ju borde vara överväldigande om hon "naturligtvis" inte kan åtgärda jakt- och fiskefrågan?

Vänsterpartiet, miljöpartiet, kristdemokraterna, folkpartiet och moderaterna kan vi nog genast räkna bort. Att det skulle finnas någon socialdemokratisk majoritet på Margareta Winbergs sida är alltså svårt att tro. Möjligen har hon ett tveksamt centerparti bakom sig. Låt oss generöst säga att hon har fem procent av befolkningen med sig på att inskränka samernas rättigheter.

Då måste man ju fråga sig varför det är så angeläget för henne att ändå låta denna orättfärdighet bestå. Om det hon själv säger var "olyckligt" att orättfärdigheten drevs igenom (av små intressegrupper), varför måste den "naturligtvis" bestå?

Det är en så kallad bra fråga. Jag har vid olika tillfällen försökt ställa den till Margareta Winberg men hon har aldrig haft tid att svara. Så mysteriet består.

Eller om det inte är något mysterium utan bara frågan om vanlig löjlig politikerprestige: även om ett korkat politiskt beslut olyckligtvis har genomförts så kan man inte ändra sig eftersom man då skulle erkänna att det var så korkat?

Eller om det är så enkelt att de enda svenskar som är insatta i frågan är samerna, jägar- och lantbrukarbyråkraterna och samerna väger lättast i just de vågskålarna. Margareta Winberg föredrar att vara odemokratisk av rena bekvämlighets-skäl? Frågorna hopar sig, naturligtvis. •